

Activiteitenplan initiatief Uitvoeringsagenda Faro

Dit model voor een activiteitenplan hoort bij de Subsidieregeling Uitvoeringsagenda Faro. Uw activiteitenplan met bijhorende begroting dienen ter beoordeling van uw initiatief. Hiertoe plaatst u enerzijds uw activiteitenplan op <https://faro.cultureelerfgoed.nl> (het Faro platform). Deelnemers van het platform kunnen op deze manier een reactie geven op uw initiatief. Anderzijds legt u zowel het(zelfde) activiteitenplan als ook de begroting voor door dit toe te sturen aan faro@cultureelerfgoed.nl. Op het Faro platform vindt u meer informatie over de procedure en criteria.

Onderstaande gegevens worden ingevuld door de organisatie/persoon die uiteindelijk ook de formele subsidieaanvraag zal indienen en tevens de subsidie op diens rekening ontvangt.

Naam organisatie: Jong WCL (onderdeel van WCL)
Contactpersoon: [REDACTED]
E-mailadres: [REDACTED]
Telefoonnummer: [REDACTED]

Naam initiatief: Erf(goed) van de Toekomst
Totale kosten: €250.000
Gevraagde subsidiebijdrage: €125.000
Bedrag cofinanciering door derden: €100.000
Bedrag eigen bijdrage: € 25.000
Inzet vrijwilligers in uren: 1200

Activiteitenplan

1. Met welke vorm(en) van cultureel erfgoed heeft uw initiatief van doen?

(u kunt meerdere vakjes aankruisen)

- Integrale benadering van cultureel erfgoed
- Archeologie
- Gebouwd en aangelegd (groen) erfgoed
- Cultuurlandschap
- Roerend erfgoed
- Mobiel erfgoed
- Immaterieel erfgoed
- Oral History
- Archieven
- Digital born erfgoed
- Andere vorm, te weten .... Klik of tik om tekst in te voeren.

2. Geef een korte omschrijving (maximaal 400 woorden) van het initiatief, waarin u beknopt de aanleiding, de hoofdactiviteit en het doel formuleert.

In de Achterhoek zijn erven van oudsher plekken waar generaties samen leefden, werkten en tradities deelden. Voor jongeren vormen deze erven een bron van identiteit en verbondenheid met de regio. Door maatschappelijke en ruimtelijke veranderingen verliezen boerderijen en erven hun functie, komen leeg te staan en zijn vaak niet beschikbaar voor jonge woningzoekenden. Daarmee dreigt niet alleen verlies van fysieke ruimte, maar ook van immaterieel erfgoed en gemeenschapszin.

Jong WCL, een jongerenorganisatie uit Winterswijk Achterhoek, neemt het initiatief om deze ontwikkeling te keren. Jongeren in de Achterhoek krijgen actieve zeggenschap over het behoud en de herontwikkeling van erven. Door deze plekken toekomstbestendig te transformeren, worden ze opnieuw betekenisvol: als woon- en werkplek en als drager van erfgoed. Jongeren werken samen met gemeenten en andere partners aan nieuwe vormen van gemeenschapsleven, waarin tradities worden behouden, herijkt en vernieuwd. Het erf wordt hierbij niet alleen gezien als een fysieke plek, maar als een levend geheel van verhalen, gebruiken en waarden. Jongeren geven zelf betekenis aan wat zij erfgoed vinden en bouwen aan een nieuwe erfgoedpraktijk waarin hun perspectief centraal staat.

Het doel van Jong WCL is om jongeren mede-eigenaar te maken van hun erfgoed en van regionale opgaven. Door hen actief te betrekken bij het behoud en de ontwikkeling van erven, ontstaat een duurzame verbinding tussen generaties, tradities en toekomst. Jongeren worden gestimuleerd om hun eigen invulling te geven aan erfgoed, waardoor het niet alleen behouden blijft, maar ook relevant wordt voor nieuwe generaties. Daarnaast ontwikkelt Jong WCL een overdraagbare aanpak en methodiek, die gedeeld wordt met andere regio's in Nederland. Zo ontstaat een landelijk netwerk van jongeren die samen werken aan een inclusieve, toekomstgerichte erfgoedpraktijk waarin zeggenschap, identiteit en gemeenschapsvorming centraal staan.

3. Omschrijf wat het beoogde eindresultaat is.

- Methodiek waarin jongeren (mede)zeggenschap hebben over wat erfgoed is, maar ook wat ermee wordt gedaan.
- Netwerk van jonge erfgoed-ambassadeurs met invloed op en uitrol van beleid.
- Minimaal drie proeferven waar sociaal-ruimtelijke transformatie met erfgoed als basis is gestart.
- Overdraagbare kennis (stappenplan, formats, tools) voor andere regio's.

4. Neem hieronder puntsgewijs op welke deelactiviteiten of processtappen worden uitgevoerd. Ga daarbij uit van maximaal 8 activiteiten/processtappen. Omschrijf per activiteit/processtap:

- de aard, omvang, duur en wijze van uitvoering van de activiteit;
- de doelstelling, resultaten of producten.

Indien gewenst kunt u dit ook als aparte bijlage bijvoegen.

# Activiteit	Werkwijze & omvang	Doel / resultaat
1 Netwerkvorming – erfcoöperaties	Platform opzetten; bijeenkomsten jongeren & eigenaren (6 mnd)	Gemeenschappelijke visie & methodiek
2 Dialoog met gemeenten	Kwartaalgesprekken & gezamenlijke opdrachtformulering (12 mnd)	Wensenkader voor erftransformaties
3 Selectie & onderzoek proeferven	Analyse verhaal erf & landschap, intergenerationele gesprekken (6 mnd)	Basis voor pilots; coöperatieve bedrijfs-/woonplannen
4 Uitvoering pilots op proeferven	Ontwerp & eerste bouw-/inrichtingsstappen op basis van erfgoedwaarden (ongoing)	Start sociaal-ruimtelijke transformatie
5 Kennisdeling	Stappenplan, festival, matchmaking (laatste 3 mnd)	Opschaalbare toolkit & publiek bereik door heel Nederland

5. Planning: geef aan hoe de deelactiviteiten/processtappen in de tijd worden uitgevoerd.

- Januari – maart 2026: Opstarten van netwerkvorming: vorming erfcoöperaties, bijeenbrengen van betrokken jongeren, burgers, erfgoedeigenaren en lokale erfgoedpartners.
- Maart – juni 2026: Dialoog met gemeenten: gezamenlijke verkenning van kansen en randvoorwaarden, afstemming over erfgoedbeleid, regionale opgaven; eerste selectie en onderzoek van geschikte proeferven.
- Juli – december 2026: Verdere verdieping selectie en cultuurhistorisch onderzoek proeferven, met veldbezoeken, intergenerationele interviews en haalbaarheidsstudies. Start van de eerste verhalensessies, ontwerpessies en voorbereidingen voor bouw- en inrichtingsstappen op geselecteerde locaties.
- Januari – december 2027: Uitvoering pilots op proeferven: realisatie van (her)inrichting op basis van erfgoedwaardering door jongeren, coöperatieve samenwerking, en monitoring van het sociaal-ruimtelijk effect. Doorontwikkeling van het concept op basis van tussentijdse evaluaties. Voortdurende kennisdeling binnen het netwerk; organiseren van bijeenkomsten en interview.
- Juli – september 2027: Versterken van de dialoog met gemeenten en andere stakeholders via regionale werkplaatsen en interactieve sessies.
- Augustus – november 2027: Opzetten van een breed kennisdelingsprogramma: ontwikkeling van een stappenplan, voorbereiding op festival en matchmaking-momenten, werken aan een opschaalbare toolkit.
- Oktober – december 2027: Afronden van pilots, verzamelen en analyseren van resultaten, verdere verspreiding van kennis en good practices. Uitvoering van het festival en matchmaking.
- November – december 2027: Lancering van de toolkit, borging en overdracht van kennis, rapportage en formele oplevering van het project.

Schematisch overzicht inclusief alle hoofdacties (2025–2027)

Periode	Actie	Hoofdfocus
Jan – mrt 2026	Netwerkvorming erfcoöperaties	Bijeenbrengen partners & start samenwerking
Mrt – jun 2026	Dialoog met gemeenten; selectie & onderzoek proeferven op basis van erfgoedwaarden	Verkennen, afstemmen, selectie locaties
Jul – dec 2026	Verdieping selectie & onderzoek; start ontwerpstappen	Veldwerk, ontwerpessies, haalbaarheid
Jan – dec 2027	Uitvoering pilots op proeferven; monitoring	Realisatie, coöperatie, monitoring, tussenevaluatie

Jul – sep 2027	Versterken dialoog met gemeenten & stakeholders	Werkplaatsen, interactieve sessies
Aug – nov 2026	Kennisdeling: stappenplan, festivalvoorbereiding, toolkit	Vorbereiding opschaling & matching
Okt – dec 2027	Afronden pilots, festival, matchmaking	Analyse resultaten, brede verspreiding, publiek bereik
Nov – dec 2027	Lancering toolkit, rapportage, borging	Oplevering, overdracht kennis, afronding project

In de Uitvoeringsagenda Faro – deel I is door het erfgoedveld opgetekend wat de betekenis is van het Verdrag van Faro voor de Nederlandse erfgoedzorg en hoe het daar invulling aan wil geven. Om in aanmerking te komen voor een financiële bijdrage moet uw initiatief bijdragen aan de implementatie van het Verdrag van Faro in het functioneren van de Nederlandse erfgoedzorg. De mate waarin uw initiatief hieraan voldoet wordt meegenomen in de beoordeling. Daarover gaan de volgende vijf vragen.

6. Aan welke Faro-kernwaarde(n) zoals opgenomen in de Faro Uitvoeringsagenda – deel I voldoet het initiatief?

- Participatie in de volle breedte
- Open houding voor andere erfgoedopvattingen
- Erfgoed midden in de samenleving

7. Omschrijf op welke wijze het initiatief voldoet aan de geselecteerde Faro-kernwaarde(n).

Het initiatief richt zich op actieve en brede participatie van jongeren in de Achterhoek. Jongeren worden niet alleen betrokken bij het behoud van erfgoed, maar krijgen ook daadwerkelijk zeggenschap over de invulling ervan. Zij bepalen mee wat zij als erfgoed beschouwen, zowel materieel als immaterieel, en dragen bij aan de herontwikkeling van erven als plekken voor wonen, werken en gemeenschapsvorming. In het project is er een structurele dialoog met gemeenten en andere partners waardoor jongeren hun stem kunnen laten horen. Jongeren zijn dus mede-eigenaar van het erfgoed waardoor er een erfgoedpraktijk ontstaat waarin hun ideeën, verhalen en toekomstvisie centraal staat.

Het erf als fysieke en symbolische plek staat in dit initiatief centraal als drager van erfgoed. Het is een plek waar generaties samenkomen, waar tradities worden doorgegeven en waar identiteit wordt gevormd. Jongeren benaderen erfgoed niet als iets statisch of historisch, maar als iets levends en maatschappelijk relevant. Door het erf opnieuw vorm te geven als plek voor wonen, werken en gemeenschapsvorming, wordt erfgoed verankerd in het dagelijks leven van jongeren. Het initiatief verbindt erfgoed met actuele maatschappelijke opgaven zoals woningnood, leegstand en sociale cohesie. Daarmee wordt erfgoed een middel voor regionale ontwikkeling en sociale verbinding. Jongeren bouwen aan een toekomst waarin erfgoed niet alleen bewaard wordt, maar ook opnieuw betekenis krijgt: midden in de samenleving, gedragen door de gemeenschap.

8. Aan welke thema's en de daarbij door het erfgoedveld geformuleerde doelen (inzet) in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I draagt uw initiatief substantieel bij? Er zijn in principe meerdere thema's mogelijk. Raadpleeg voor de beantwoording van deze vraag de uitwerking van de thema's in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I.

- Erfgoed als hulpbron en partner in het sociale domein
- Democratische vernieuwing
- Dynamische leefomgeving
- Waarderen van erfgoed
- Meerstemmigheid
- Oral History
- Digitaal erfgoed

- Archieven
- Archeologie
- Caribisch Nederland
- Internationaal
- Erfgoedbewustzijn en educatie
- Ondersteuning erfgoedparticipatie
- Opleidingen
- Werkwijzen en wegwijzen
- Financiering erfgoedinitiatieven

Geef (indien meerdere thema's aangekruist) aan wat naar uw mening het hoofdthema van uw initiatief is. Bij de beoordeling wordt vooral naar dit thema gekeken.

Hoofdthema: Erfgoed als hulpbron & partner in het sociale domein
keuze gebaseerd op projectdoel "erfgoed als motor voor sociaal-ruimtelijke innovatie"

9. Omschrijf voor het hoofdthema (en - indien relevant - maximaal 2 andere thema's) hoe uw initiatief aansluit bij de in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I omschreven doelen en vraagstukken.
Raadpleeg voor de beantwoording van deze vraag de uitwerking van de thema's in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I.

Het initiatief zet erfgoed in als actieve kracht binnen het sociale domein door jongeren zeggenschap te geven over het behoud en de herontwikkeling van erven in de Achterhoek. Deze erven zijn meer dan fysieke locaties: ze dragen verhalen, identiteit en gemeenschapszin. Door jongeren te betrekken bij het vormgeven van hun leefomgeving, wordt erfgoed een motor voor sociaal-ruimtelijke verandering die bijdraagt aan leefbaarheid, sociale cohesie en intergenerationele verbinding. Jongeren bepalen zelf wat zij erfgoed vinden en hoe dat een rol speelt in hun toekomst, waarmee erfgoed verankerd raakt in de dynamiek van de regio. Het project ontwikkelt nieuwe werkwijzen, zoals participatieve ontwerptrajecten en dialoogvormen met gemeenten, die het Faro-denken concreet en overdraagbaar maken.

10. Omschrijf beknopt (maximaal 400 woorden) op welke wijze het initiatief een structurele verandering teweeg kan brengen ten opzichte van het huidige functioneren van de erfgoedzorg.
Denk bijvoorbeeld aan bewustwording van een veranderopgave, systeemaanpassing, schaalsprong, nieuwe coalities, verdieping op een thema, instrumentatie van een thema met werkwijzen of methodieken, of de verkenning van nieuwe mogelijkheden binnen een thema.

Door een herhaalbare methodiek te ontwikkelen waarin jongeren, overheden en erf-eigenaren gelijkwaardig samenwerken, verschuift de erfgoedzorg van een top-down naar een coöperatief model. Dit leidt tot nieuwe coalities, schaalbare processen en integratie van erfgoed in ruimtelijk-sociaal beleid, waardoor participatieve erfgoedzorg blijvend verankerd raakt.

Bij de beoordeling van uw initiatief wordt ook gekeken naar de aansluiting van uw initiatief bij de ambities van anderen en bij vraagstukken in de samenleving en de inzet van vrijwilligers. Daarover gaan de volgende drie vragen.

11. Omschrijf of, en zo ja op welke wijze het initiatief bijdraagt aan actuele (beleids)ontwikkelingen en maatschappelijke vraagstukken.
Te denken valt aan uitsluiting, dekolonisering en grote transities in de leefomgeving.

Zowel de gemeenten in de Achterhoek en Provincie Gelderland zijn allen bezig met nieuwe beleidskaders rondom vrijkomende agrarische bebouwing. Het platteland verandert en veel opgaven landen in het landelijk gebied. Denk aan woningnood, natuur, energie, recreatie en voedselproductie. Erfgoed en jongeren worden niet automatisch meegenomen in deze opgaven terwijl het over hun identiteit en toekomst gaat. Het project adresseert leegstand van boerderijen, gebrek aan betaalbare woonruimte en daardoor het mogelijk wegtrekken van jongeren uit de Achterhoek. Door erftransformatie koppelt het erfgoed aan woning- en leefbaarheidsopgaven en bevordert het intergenerationele verbindingen.

12. Omschrijf de projectorganisatie en rolverdeling en geef aan of en zo ja op welke wijze er bij de uitvoering van het initiatief sprake is van samenwerking met of betrokkenheid van andere belanghebbenden.

Initiatiefnemer (Jong WCL) vormt een kerngroep jongeren door de hele Achterhoek die in verschillende gemeenten aan de slag gaan met erven en het erfgoed. In de eerste plaats haken zij gemeenten aan om mee te werken aan de sociaal-ruimtelijke transformatie. Daarnaast zijn er diverse partners betrokken: LTO Noord, Provincie Gelderland, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Regio Achterhoek, erfgoed- & ontwerporganisaties, onderwijsinstellingen, andere jongerenclubs in de Achterhoek, en Achterhoekse jongeren in het algemeen.

13. Omschrijf in welke mate en op welke wijze vrijwilligers worden ingezet voor de uitvoering van het initiatief.

Binnen het initiatief vervullen jongeren een centrale rol als vrijwilligers. Dit betreft niet alleen de bestuursleden uit jongerenorganisaties zoals Jong WCL, maar juist ook jongeren uit de Achterhoek die zich willen inzetten voor het project. Men wordt actief gevraagd mee te denken over de invulling en uitvoering van de acties, waardoor het initiatief echt gedragen wordt door de doelgroep zelf. Jongeren nemen verantwoordelijkheid, organiseren activiteiten, en dragen bij aan het ontwikkelen en delen van kennis rondom erfgoed, erftransformatie en leefbaarheid. Door deze brede betrokkenheid krijgen jongeren de kans om hun stem te laten horen en een verschil te maken in hun eigen leefomgeving.

Plan voor kennisontwikkeling en kennisdeling en de daarbij beoogde doelgroep(en)

14. De resultaten, inzichten en ervaringen die voortkomen uit uw initiatief moeten ten goede kunnen komen aan het hele erfgoedveld. De manier waarop u hier invulling aan geeft wordt meegewogen in de beoordeling.

Omschrijf hoe u de resultaten, ervaringen en bevindingen van uw initiatief actief deelt met het Faro-netwerk en andere relevante doelgroepen.

Werk een plan uit voor kennisontwikkeling en -deling, inclusief de beoogde doelgroep(en) en omschrijf daarin hoe de resultaten van het initiatief worden gedeeld.

Denk ook aan type communicatiemiddelen, frequentie etc. De kosten hiervoor kunt u opvoeren in uw begroting.

Het project deelt resultaten, inzichten en ervaringen op een manier die het hele erfgoedveld bereikt en uitnodigt om mee te leren. Uitgangspunt is leren door te doen in open samenwerking met erfgoedgemeenschappen, jongeren en professionals. De opbrengsten worden actief gedeeld via het Faro-netwerk en waar relevant ook met beleid, onderwijs en ontwerppraktijk, zodat anderen de methodiek kunnen toepassen of doorontwikkelen. De beoogde doelgroepen zijn het Faro-netwerk en de RCE, erfgoedprofessionals en adviseurs, jongerencollectieven en vrijwilligers in en buiten de Achterhoek, gemeenten en provincie (sociaal en ruimtelijk domein), en MBO/HBO-opleidingen en ontwerppraktijken rond erftransformatie. Op de proeferven werkt het project in co-creatie aan waarden, organisatie en ruimtelijk-sociaal ontwerp. De voortgang wordt doorlopend gemonitord op bereik, bruikbaarheid en adoptie; feedback wordt verwerkt in opvolgende edities van de producten. De kennisproducten bestaan uit een stappenplan Erf(goed) van de Toekomst dat na toetsing in pilots wordt geüpdatet, een toolkit voor erfcoöperaties met formats en voorbeeldafspraken, praktijkkaarten en korte casusvideo's per proeferf, en een compacte factsheet voor bestuur en beleid over de koppeling tussen erfgoed en maatschappelijke opgaven. Alle producten verschijnen online in begrijpelijke taal, met ondertiteling bij video, en worden gepubliceerd onder een open licentie voor hergebruik. Daarnaast organiseert het project jaarlijks vier webinars met Q&A, zes kennisateliers met partners en gemeenten, periodieke nieuwsbrieven en LinkedIn-updates, en presentaties op relevante bijeenkomsten. In de afrondingsfase volgt een openbaar slotfestival met matchmaking om de methodiek breed te verspreiden. De kosten voor contentproductie, vormgeving en web, streaming en zaal/techniek, dagvoorzitter en sprekers, toegankelijkheid, monitoring en teamuren voor redactie en community-management zijn opgenomen in de begroting onder communicatie en kennisdeling, met inzet van derden waar passend en ureninzet van het projectteam voor regie en borging.

Begroting

15. De gevraagde financiële bijdrage moet in verhouding staan tot de verwachte impact van het initiatief. Behalve een projectplan dient u ook een begroting toe te voegen (separate bijlage).

Omschrijf hieronder op welke wijze u de mogelijkheden van cofinanciering (eigen bijdrage en bijdragen derden) heeft onderzocht en wat daarvan de uitkomst is geweest.

Onze gevraagde FARO-bijdrage staat in verhouding tot de impact die we beogen. De middelen worden rechtstreeks gekoppeld aan de kernactiviteiten in 2026–2027: netwerkvorming, dialoog met gemeenten, selectie en uitvoering van pilots, en de borging en verspreiding van overdraagbare producten (stappenplan, toolkit, praktijkkaarten en slotfestival). Daarmee leveren we sectorbreed toepasbare resultaten op.

Voor de cofinanciering hebben we eerst bepaald welke inzet als eigen bijdrage geldt. We nemen 1.200 uur vrijwilligersinzet op. De eigen bijdrage is € 25.000,00 in de vorm van inzet van een projectleider, gefaciliteerd door samenwerkende gemeenten in de Achterhoek inclusief Zutphen en Lochem. Daarnaast is er via Provincie Gelderland €100.000,00 beschikbaar als cofinanciering.

We zijn bezig met het onderzoeken van mogelijke bijdragen van derden. We vragen bij de RCE € 125.000,00 aan.

Samen dekt dit de resterende € 125.000,00 van het projecttotaal van € 250.000,00.

Aanvullend gaan we in gesprek met Regio 8RHK voor versterking rondom netwerkvorming en dialoog met gemeenten.

Ingevuld door: [REDACTED] (Jong WCL), [REDACTED] (projectleider Erf(goed)transformaties Achterhoek

Datum: 4 september 2025